

Landsbygdsavdelningen

Förslag till ändringar av landsbygdsprogrammet

Sverige har skickat ett förslag till ändringar i landsbygdsprogrammet till EU-kommissionen. Förändringarna måste godkännas av kommissionen för att de ska gå att genomföra i Sverige.

När kommer förslagen att börja gälla?

Om förslagen godkänns av kommissionen kommer de föreslagna förändringarna att gälla från och med 2010 fram tills programmets slut 2013.

Varför görs ändringarna?

EU har beslutat att flytta över pengar från gårdsstödet till landsbygdsutvecklingsåtgärder. Detta görs för att det finns fem områden som ska prioriteras framöver, de så kallade nya utmaningarna. Dessa områden är:

- klimat
- förnybar energi
- vattenkvalitet
- biologisk mångfald
- omstrukturering av mjölksektorn

Dessutom finns det pengar i programmets budget som inte har utnyttjats. Dessa pengar föreslås flyttas över till åtgärder som många söker eller där det behövs högre stöd för att nå programmets mål.

Förslag till ändringar i kompensationsbidraget

Ersättningen för vall/betesmark föreslås höjas i alla områden utom i 5b med 150 kronor för arealer mindre än 90 hektar och med 75 kronor för arealer över 90 hektar. I område 5b är höjningen 140 respektive 70 kronor.

Kravet på djurtäthet vid fårproduktion föreslås sänkas i område 1–3 och F från 1,0 till 0,8 djurenheter per hektar. Man kan då få ersättning för fler hektar för samma antal tackor.

Förslag till ändringar i miljöersättningar

- Ändringarna gäller enbart åtaganden som börjat 2007 eller senare.
- Både nya villkor och ändringar av ersättningsnivåer har föreslagits.
- Ett förslag som gäller alla miljöersättningar är att beloppen ska kunna ändras inom åtagandeperioden. Den som redan har ett åtagande måste därför välja aktivt om denne vill ha de nya beloppen. Efter två år kommer beloppen att räknas om. Om kostnader och priser då har ändrats kan ersättningarna höjas eller sänkas.

Betesmarker, slätterängar och våtmarker

I förslaget höjs ersättningen per hektar för de flesta markklasserna och de nya ersättningsnivåerna blir:

Betesmarker	Betesmarker med allmänna värden	1 250 kr/hektar
	Betesmarker med särskilda värden som uppfyller villkoren för gårdsstöd	2 650 kr/hektar
	Övriga betesmarker med särskilda värden	3 850 kr/hektar
	Kompletterande skötselinsatser för hamling av lövträd (lövtäkt)	100 kr/styck, max 2 000 kr/hektar
	Skogsbete	2 500 kr/hektar
	Alvarbete	1 400 kr/hektar
	Fäbodbete Fäbod i bruk	700 kr/hektar 3 000 kr/hektar
Slätterängar	Slätterängar med allmänna värden	1 450 kr/hektar
	Slätterängar med särskilda värden som uppfyller villkoren för gårdsstöd	4 200 kr/hektar
	Övriga slätterängar med särskilda värden [□]	5 400 kr/hektar
	Kompletterande ersättning** för - Hamling av lövträd (lövtäkt)	-100 kr styck, max 2 000 kr/hektar
	- Efterbete	-700 kr/hektar
- Lieslätter	- 7 000 kr/hektar	
Våtmarker	Våtmark på åkermark*	4 000 kr/hektar
	Extra ersättning vid höga markvärden (åkermark i stödområde 9 i Skåne, Blekinge och Hallands län)	1 000 kr/hektar
	Våtmark på betesmark*	1 500 kr/hektar

* På delar av våtmarken som sköts som betesmark eller slätteräng kan man även få ersättning för denna skötsel.

** De tre kompletterande skötselinsatserna är möjliga att kombinera på samma skifte.

Minskat kväveläckage

För odling av fånggröda och vårbearbetning utvidgas området där man kan få ersättning till åkermark inom hela stödområdena 4:b, 5:c, 5:m och 9 oavsett län samt stödområde 5a och 5b i Skåne, Blekinge, Kalmar, Gotlands, Hallands och Västra Götalands län.

Ersättningen höjs för odling av fånggröda till 900 kronor per hektar, för vårbearbetning till 500 kronor per hektar och för kombinationen av fånggröda och vårbearbetning på samma areal till 1 500 kr per hektar.

Skyddszoner

För skyddszoner vid vattendrag utvidgas området där man kan få ersättning till åkermark inom hela stödområdena 4:b, 5 och 9. Ersättningen höjs till 3 000 kronor per hektar.

Miljöskyddsåtgärder

Förslaget innebär att ersättningen höjs till 250 kronor per hektar för arealer under 50 hektar och 100 kronor per hektar för arealer på 50 till 300 hektar. För arealer över 300 hektar föreslås ersättningen bli 50 kronor per hektar.

Ekologiska produktionsformer

Två förändringar föreslås. Dels att ersättning för certifierad ekologisk vallodling lämnas, dels att ersättningen till certifierad ekologisk spannmålsodling höjs.

Slåttervall och betesvall i certifierad ekologisk produktion eller i karens ska enligt förslaget ge 350 kronor per hektar i ersättning. Antalet hektar vall som ersätts begränsas antingen till 40 procent av åtagandearalen eller till det antal djurenheter som lantbrukaren håller i ekologisk certifierad djurhållning eller karens. Lantbrukaren får ersättning enligt det sätt av dessa, två som ger lantbrukaren högst ersättning för vallarealen.

Ersättning för spannmål och proteingrödor i certifierad ekologisk produktion eller i karens ska enligt förslaget höjas till 1450 kronor per hektar. Ersättningen för odling av spannmål och proteingrödor som inte är certifierad ändras inte.

Exempel

En lantbrukare har 100 hektar i sitt åtagande, varav 60 ha är vall, samt 20 djurenheter. Produktionen är certifierad. Lantbrukaren får då ersättning för 40 ha vall, det vill säga 40 procent av åtagandearalen.

Skulle lantbrukaren i samma exempel istället ha 50 djurenheter, kan lantbrukaren få ersättning för 50 hektar vall. Eftersom djuren (50 djurenheter) ger mer ersättning än 40 procent av åtagandearalen (40 ha), beräknas ersättningen för vallen med djuren som grund.

Vallodling

Det föreslås två förändringar i miljöersättningen för vallodling.

Den första förändringen är att tilläggsersättningen höjs för odling av vall på åkermark i de mer skogsdominerade områdena i landet. För att få tilläggsersättningen krävs det att lantbrukaren har djur. Det är samma krav på djurtäthet som för kompensationsbidraget. Grundersättningen för vallodling är densamma som tidigare.

Den andra förändringen är att det i stödområde 9 föreslås att ersättningen höjs till 500 kronor per hektar för åkermark som används för odling av vall på ett hållbart sätt för att i huvudsak minska förlusterna av växtnäringsämnen.

Ersättningsnivåerna föreslås:

Stödområde	Grundersättning per hektar åkermark	Tilläggsersättning per hektar åkermark
1-3	300 kr	2 000 kr
4	300 kr	900 kr
5:c, 5:m	300 kr	600 kr
5:a, 5:b	300 kr	450 kr
9	500 kr	

Förslag till nya ersättningar inom Utvald miljö

Förslag på flera nya ersättningar inom Utvald miljö finns.

Skyddszoner på erosionsbenägen mark

Det finns föreslaget att ge ersättning för vallbevuxen zon eller mindre område vid ytvattenbrunnar eller i svackor på åkermark. Syftet är att minska ytavrinningen samt minska fosforförlusterna via markens makroporer. För att vara berättigad till ersättning måste skyddszonen sås senast under våren det första året i åtagandet. Skyddszonen får inte brytas förrän på hösten det sista året i åtagandeperioden. Det är inte tillåtet att använda gödsel eller växtskyddsmedel på skyddszonen. Den måste omfatta minst 0,25 hektar för att berättiga till ersättning. Det går inte att få ersättning för dessa skyddszoner på samma mark som man får ersättning för vallodling.

Ersättningen föreslås bli 4 000 kronor per hektar och år.

Reglerbar dränering

Reglerbar dränering innebär i förslaget att en högre grundvattennivå skapas på åkern under vissa tider under året än vad dräneringssystemet normalt ger upphov till. För att få den högre grundvattennivån måste särskilda reglerbrunnar på stamledningarna användas. Det går även att ha reglerdammar i ett öppet dike på täckdikad åkermark. Man kan få ersättningen för högst 1,5 brunnar per hektar och högst 8 000 kronor per brunn.

Anläggning av dammar för fosforavskiljning

Förslaget innebär att mindre dammar anläggs i jordbrukslandskapet för att avskilja fosfor som förloras från åkermarken. Ersättningen kan högst bli 90 procent av anläggningskostnaden.

Rovdjurssäkra stängsel

För att det ska gå att hålla betesdjur i rovdjurstäta områden föreslås ett investeringsstöd för att sätta upp rovdjursavvisande stängsel på betesmark. Ersättningen är tänkt i de län där angrepp av rovdjur bedöms vara ett hinder för hävd av betesmarkerna. Ersättning ges endast för skillnaden i kostnader för uppsättning av vanligt stängsel jämfört med rovdjurssäkert stängsel, 20 kr per meter stängsel.

Förslag till ändringar i Utvald miljö

Mångfaldsträda

Förslaget är att ersättningsnivån höjs till:

- 3 300 kronor per hektar och år i stödområde 9 i Skåne, Blekinge, Kalmar och Hallands län.
- 2 200 kronor per hektar i stödområde 9 i Västra Götalands och Östergötlands län och
- 2 000 kronor per hektar i övriga landet

Anläggning av våtmarker

Det föreslås att hela kostnaden för anläggningen ska kunna vara stödberättigande i vissa fall. Det gäller stora projekt som tar initiativ till av länsstyrelser, kommuner eller konsulter, där våtmarken berör flera markägare och där nyttan för den enskilde är begränsad.

Förslag till ändringar i skogliga åtgärder

Bevara och utveckla skogens mångfald

Förslaget är en förenkling av bestämmelserna. Den nuvarande uppdelningen på manuella och maskinella åtgärder tas bort. Alla åtgärder som genomförs, både manuella som arbete med motorsåg och röjsåg samt maskinella ersätts med som mest 7 000 kronor per hektar.

Öka arealen ädellövskog

Den maximala ersättningen föreslås höjas till 30 000 kronor per hektar

Förslag till ändringar i Leader

Det föreslås att det även efter 2008 ska bli möjligt att ansöka om att få bilda leaderområden i områden som hittills inte varit detta. Inga nya pengar tillförs.

Åtgärder som föreslås få större budget

- **Stöd för kompetensutveckling** (yrkesutbildning och information, axel 1) föreslås få 94 miljoner kronor mer per år. Av dessa är 74 miljoner främst tänkta att användas för satsningar inom de nya utmaningarna och 20 miljoner är tänkta för satsningen på Matlandet Sverige.
- **Investeringsstöd** (modernisering av jordbruksföretag, axel 1) föreslås få 100 miljoner kronor mer per år. Av dessa är 50 miljoner främst tänkta att användas för satsningar på förnybar energi och investeringar för inom klimatområdet. De övriga 50 miljonerna ska användas för investeringar i mjölksektorn.
- **Diversifiering till ny verksamhet** (utveckling av annan verksamhet än primärproduktion inom jordbruk, trädgård och renskötsel, axel 3) föreslås få 43 miljoner kronor mer per år. Detta för att möjliggöra satsningar på nationella projekt för områdena förnybar energi och klimat.
- **Affärsutveckling i mikroföretag på landsbygden** (stöd till entreprenörskap och till att utveckla företag på landsbygden med färre än 10 årsarbetskrafter, axel 3) föreslås få 20 miljoner kronor mer per år. Av dessa satsas 10 miljoner kronor på att möjliggöra satsningar på nationella projekt inom områdena förnybar energi och klimat. De övriga 10 miljonerna ska gå till satsningen Matlandet Sverige.
- **Utbildning och information** (axel 3) får 10 miljoner kronor mer per år. Dessa ska användas för satsningen Matlandet Sverige.